

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Micháliku a sudcov JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom 17. augusta v Bratislave, v trestnej veci obvineného **T. F. a spol.** pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., pre obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. d/, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. a iné, o sťažnostiach Ing. V. J., R. B., L. D., H. M., proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 3 Tp 7/2016, z 19. júla 2016, takto

r o z h o d o l :

- I. Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosti obvinených R. B., L. D., H. M. **sa z a m i e t a j ú .**
- II. Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. **z r u š u j e sa** napadnuté uznesenie v časti týkajúcej sa obvineného Ing. V. J..

Podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinený Ing. V. J. **sa p r e p ú š ť a** z väzby na slobodu s tým, že väzba sa nahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným.

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica uznesením, sp. zn. 3 Tp 7/2016, z 19. júla 2016 podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosti obvinených Ing. V. J., R. B., L. D., H. M. o prepustenie z väzby na slobodu.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. u obvinených R. B., L. D., H. M. neprijal písomný sľub obvinených na nahradenie väzby.

Podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. obvineným Ing. V. J., R. B., L. D., H. M. neuložil dohľad probačného a mediačného úradníka.

Proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 3 Tp 7/2016, z 19. júla 2016 podali riadne, včas sťažnosti všetci štyria obvinení.

Obvinený Ing. V. J. v písomne podanej sťažnosti prostredníctvom obhajcu uviedol, že do zločineckej skupiny nepatrí, čo vyplýva aj z vykonaného dokazovania. Pozná ho len svedok M., ktorý len bol jeho kolegom v práci. Iní vypočutí svedkovia ho nepoznajú. Svedkovia M. a S. síce vo výpovediach uvádzajú, že sa s ním stretávali, ale s M. sa stretol raz a so S. ani raz. So svedkom M. sa stretol, keď od neho pýtal 40 000 Eur za účelom vykúpenia svojich spolupracovníkov z trestného stíhania. Po odmietnutí sa svedok obvinenému vyhrážal. Obvinený logicky súdu vysvetlil nepravdivosť svedka S.. Výpoveď svedka M. je podľa obvineného motivovaná osobným záujmom.

Obvinený je toho názoru, že súd prvého stupňa riadne nepreskúmal trvanie dôvodov väzby, nedostatočne sa vysporiadal s dôvodmi väzby, svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil a nevysporiadal sa so všetkými skutočnosťami, ktoré obvinený uviedol.

Poukázal v odôvodnení sťažnosti na to, že vyšetrovací spis, keď sa s ním oboznamoval nebol zažurnalizovaný, chýbali v ňom dôkazy ohľadne vykonania domových prehliadok. Pri domovej prehliadke obvineného nebol zabezpečený žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval dôvodnosť vznesenia obvinenia. Žiadal, aby súd bral do úvahy jeho nepriaznivý zdravotný stav, doterajší bezúhonný život, má tri deti, riadne pracuje, odvádza štátu dane a odvody. Zo spáchanej trestnej činnosti má byť usvedčovaný výpoveďami osôb, ktoré majú za sebou kriminálnu minulosť.

Navrhol, aby odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por., zrušil napadnuté uznesenie, prepustil ho z väzby na slobodu, po prijatí sľubu a uložení dohľadu probačného a mediačného úradníka.

V sťažnosti, ktorú podal sám napísal, že žiada o prehodnotenie rozhodnutia súdu prvého stupňa a prepustenie z väzby na slobodu.

Obvinený R. B. v písomne podanej sťažnosti napísal, že napadnuté uznesenie považuje za nezákonné pre jeho nesprávnosť, nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť ako aj z dôvodov, že v danej veci nie sú dané a splnené ani formálne ani materiálne podmienky väzby podľa Tr. por. V ďalšej časti odôvodnenia rozviedol, čo uviedol v žiadosti o prepustenie z väzby, vyslovil názor, že došlo k závažnému porušeniu práva na obhajobu tým, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodoval 25. mája 2016 o jeho väzbe bez toho, aby bolo rozhodnutie špecializovaného trestného súdu o jeho vzatí do väzby zo 4. mája 2016 doručené jeho obhajcovi.

Nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť rozhodnutia vidí v tom, že špecializovaný trestný súd sa v napadnutom rozhodnutí ani len čiastočne nezaoberal žiadnym konkrétnym dôvodom, ktorý vo svojej žiadosti o prepustení z väzby uviedol. Svoje rozhodnutie odôvodnil len vo všeobecnosti, že žiadosť nie je dôvodná.

V ďalšej časti odôvodnenia poukázal na výpovede svedkov. Z výpovede svedka M. vyplýva, že on členom údajnej skupiny nebol. To isté vyplýva aj z výpovede svedka S., ktorý vymenoval jednotlivé osoby, s ktorými sa stretával a ktoré patrili do skupiny tzv. T., ale ani on jeho meno neuviedol. Jeho meno neuvádzal ani svedok D. A. Š.. Jedine svedok K. uviedol, že asi dvakrát videl jeho osobu a prezývku K. si prečítal až v uznesení o vznesení obvinenia.

Hore uvedené skutočnosti významnou mierou vyvracajú a spochybňujú skutočnosti, ktoré tvoria materiálny základ obvinenia a väzby.

V ďalšej časti odôvodnenia cituje nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré hovoria o tom, aké majú byť odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov, ako sa je potrebné vyrovnáť so skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré tvoria podklad pre jeho rozhodnutie. Ani zo skutku nevyplýva, že by mal byť členom zločineckej skupiny. V skutku nie je vymedzené, odkedy má byť členom skupiny T., aké bolo v skupine jeho postavenie, nie je zrejmé, z čoho vyplýva záver, že peniaze, ktoré mal požičiavať, mali pochádzať z trestnej činnosti.

Nie je preukázané, že vrátenie peňazí mal vymáhať hrozbami a od koho.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie zmenil a vyhovel jeho žiadosti o prepustenie z väzby.

Obvinený L. D. v sťažnosti uviedol, že sa nestotožňuje so závermi sudcu pre prípravné konanie a výroky uznesenia považuje za nesprávne. Vyslovil názor, že dôvody väzby u neho neboli nikdy dané a rozhodnutie o vzatí do väzby neobsahuje skutkové vysvetlenie jednotlivých dôvodov na podklade konkrétnych skutočností, z ktorých vyplýva dôvodná obava z ovplyvňovania vyšetrovania alebo pokračovania v trestnej činnosti. Skutočnosť, že výpovede niektorých svedkov potvrdzujú trestný čin niektorého obvineného, žiadnym spôsobom nezakladajú dôvod väzby. Vyšetrovateľ nevykonáva žiadne úkony, svedčiace v prospech obvineného, hoci z jednotlivých výsluchov takéto skutočnosti vyplynuli. Zdôraznil, že trestný čin vo vzťahu k nemu je potvrdzovaný len zo strany svedkov M. a S., ktorí sú tzv. kajúcnikmi a majú v zmysle ustanovenia § 205 dočasne odložené vznesenie obvinenia. Konkrétne skutočnosti a dôvodná obava, že L. D. ako obvinený mal pôsobiť na vyšetrovanie, alebo bude pokračovať v trestnej činnosti, nie je obsiahnuté v uznesení o vzatí do väzby, ani v uznesení o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.

Vyšetrovateľ v konaní nepostupuje s osobitnou starostlivosťou a urýchlením, ako mu to vyplýva z Trestného poriadku.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie a aby nariadil prepustenie obvineného D. z väzby na slobodu.

Obvinený H. M. v písomne podanej sťažnosti uviedol, že zo spáchania skutku sa necíti byť vinný, rozhodnutie o väzbe je nezákonné a u neho neexistujú žiadne dôvody väzby, nakoľko nie sú splnené materiálne dôvody väzby. Neboli preukázané a vyprodukované také dôkazy, ktoré by ho usvedčovali zo spáchania trestného činu. Do skutku je zahrnutý len preto, že je príbuzný jedného zo spoluobvinených, u ktorého pracoval a len z tejto skutočnosti je možné vychádzať, že dochádzal do styku s ostatnými spoluobvinenými, ktorých ani nepoznal. Táto skutočnosť vyplýva aj z výsluchu svedka M., ktorý vo svojej výpovedi ani nespomenul jeho osobu.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie špecializovaného trestného súdu a vyhovel jeho žiadosti.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sa k sťažnosti obvinených nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podaných sťažností podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovatelia podali sťažnosti ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že podané sťažnosti obvinených R. B., L. D., H. M. nie sú dôvodné. Sťažnosť obvineného Ing. V. J. je dôvodná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zo spisového materiálu, ktorý mal k dispozícii zistil, že uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 3Tp 7/2016, zo 4. mája 2016 bol obvinený R. B. vzatý do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. s tým, že väzba začala plynúť 2. mája 2016 o 5.00 hod. Tým istým uznesením bol vzatý do väzby aj L. D. z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. s tým, že väzba začala plynúť 2. mája 2016 o 5.00 hod. Tým istým uznesením bol vzatý do väzby aj H. M. z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. s tým, že väzba začala plynúť 2. mája 2016 o 8.23 hod. Tým istým uznesením bol vzatý do väzby aj Ing. V. J. z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. s tým, že väzba začala plynúť 2. mája 2016 o 5.00 hod.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 6 Tost 19/2016, z 25. mája 2016 sťažnosti obvinených zamietol.

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 3 Tp 7/2016, z 29. júla 2016 boli žiadosti obvinených J. W. a V. K. o prepustenie zamietnuté.

Rozhodnutie najvyššieho súdu o zamietnutí sťažnosti, sp. zn. 3 Tp 7/2016, z 19. júla 2016 podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosti obvinených Ing. V. J., R. B., L. D., H. M. o prepustenie z väzby na slobodu.

Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dospel k záveru, že žiadosti všetkých obvinených o prepustenie z väzby nie sú dôvodných. Dôvody, pre ktoré boli obvinení vzatí do väzby aj v tomto štádiu konania naďalej trvajú a vykonaným vyšetrovaním nedošlo doposiaľ k takým skutočnostiam, ktoré by mali vplyv na zmenu, resp. rozplynutie niektorých dôvodov, pre ktoré boli vzatí do väzby.

Podozrenie zo spáchanej trestnej činnosti nebolo vykonaným dokazovaním vyvrátené.

V ďalšej časti odôvodnenia upozornil vyšetrovateľa na skutočnosť, že ide o väzobné veci, v ktorých je potrebné postupovať prednostne a urýchlene.

V každom štádiu konania je potrebné skúmať, či sú naďalej dané materiálne aj formálne podmienky väzby. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že u všetkých obvinených sú dané materiálne aj formálne podmienky väzby aj v tomto štádiu konania.

Z nazhromaždených dôkazov je preukázané u všetkých obvinených členstvo v skupine tzv. T.. Jednak sami spoluobvinení sú zo spáchanej trestnej činnosti usvedčovaní výpoveďami spoluobvinených (M., S.), svedkov D. A. Š., P. F., P. Š., G. H., Š..

Je potrebné upozorniť na tú skutočnosť, že v danom štádiu konania a v súvislosti s predmetným rozhodovaním sa dôkazy nevyhodnocujú takým spôsobom, ako je tomu pri meritórnom rozhodovaní na hlavnom pojednávaní. Nevyžaduje sa tu požiadavka úplnej istoty, ale stačí, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, boli spáchané, napĺňajú znaky konkrétnych trestných činov a zároveň existuje dôvodné podozrenie, že na týchto sa podieľali jednotliví obvinení.

Treba upozorniť na to, že pre danosť väzobného dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. sa nevyžaduje požiadavka jednoznačnej istoty, že obvinený bude konať spôsobom predpokladaným v tomto ustanovení a nevyžaduje sa ani preukázané pôsobenie na svedkov, znalcov, spoluobvinených, či iné marenie objasňovania skutočností závažných pre trestné stíhanie ako je tomu v prípade tzv. opakovanej väzby podľa § 71 ods. 2 Tr. por., ale postačuje dôvodná obava z takéhoto konania, vyplývajúca zo zistených „konkrétnych skutočností“.

Nie je možné sa stotožniť s námietkami jednotlivých sťažovateľov v tom smere, že rozhodnutie prvostupňového súdu nie je riadne odôvodnené, je arbitrárne a nie sú v spisovom materiáli dôkazy, ktoré by ich usvedčovali zo spáchanej trestnej činnosti.

K uvádzaným námietkam jednotlivých obvinených je potrebné uviesť, že nie je potrebné v každom rozhodnutí o väzbe opakovať jednotlivo konkrétne dôvody, ktoré zakladajú u obvinených dôvody väzby, ani konkretizovať materiálne alebo formálne dôvody väzby v každom rozhodnutí.

Nie sú pravdivé tvrdenia obvinených, že neboli produkované dôkazy, ktoré by ich usvedčovali zo spáchanej trestnej činnosti. Niektorých obvinených, usvedčuje zo spáchanej trestnej činnosti viac dôkazov, iných menej, ale tieto okolnosti budú predmetom ďalšieho konania.

Je nepochybne preukázané, že zo strany obvinených dochádzalo k vydieraniu, zavražďovaniu, násiliu, poškodených a iných osôb, aj keď ako to už bolo konštatované, nie u každého rovnakým spôsobom a rovnakou intenzitou.

K námietke obvineného B., že tým, že mu nebolo doručené uznesenie o vzatí do väzby, a tým došlo k porušeniu jeho práv na obhajobu, Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že obvinený má pravdu, že obhajcovi obvineného bolo doručené uznesenie o vzatí do väzby až po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o zamietnutí sťažnosti o prepustenie z väzby. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ale rozhodol o sťažnosti obvineného, pretože musel postupovať podľa zásady zakotvenej v § 2 ods. 6 Tr. por., takže v rozhodnutí i konaní o sťažnosti boli práva obvineného zachované. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že došlo k porušeniu práva na obhajobu v konaní, ale nie tak zásadným spôsobom, že by to malo za následok prepustenie obvineného z väzby. Nič na dôvodoch väzby u obvineného nemôže zmeniť ani dôkaz, zápisnica o výsluchu svedka Č., ktorá bola zaslaná Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky a ktorý podľa obhajcov obvinených vyvracajú skutočnosti, ktoré sú mu kladené za vinu.

V súlade so zákonom je aj rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica ohľadne neprijatia peňažných záruk a neuloženia probačného a mediačného dohľadu u obvinených R. B., L. D. a H. M..

Iná situácia je u obvineného Ing. V. J.. Ani v jeho prípade Najvyšší súd Slovenskej republiky nespochybňuje dôvody väzby a skutočnosť, že sú dané materiálne podmienky väzby a jeho zaradenie do skupiny T.. Ako už ale Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval v predchádzajúcej časti odôvodnenia, miera podielu jednotlivých páchatel'ov na páchanie trestnej činnosti nie je rovnaká. Z doteraz nazhromaždených dôkazov nie je preukázané, že by sa obvinený Ing. V. J. podieľal na násilnej trestnej činnosti, vydieraní, požičovaní finančných prostriedkov a následnom vymáhaní. Nepozná ho väčšina spoluobvinených a svedkov.

Jeho trestná činnosť mala byť páchaná v ekonomickej rovine, v súvislosti s DPH. Je potrebné uviesť, že táto trestná činnosť je predmetom samostatného konania, ako to vyplýva aj z návrhu na podanie obžaloby zo 4. januára 2016. Nie je predmetom konania, pre ktorú bolo obvinenému v tejto veci vznesené obvinenie. Odôvodňuje len dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Aj samotný vyšetrovateľ a prokurátor vo vyjadrení k žiadosti o prepustenie z väzby z 8. júla 2016 poukazujú na pochybnosti v popise osoby svedkom S..

S poukazom na uvedené skutočnosti, Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že u obvineného Ing. J. je možné nahradiť dôvody väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Účel väzby u obvineného vzhľadom na jeho osobu, povahu prejednávaného prípadu, rozsah doterajšieho podozrenia zo spáchania trestnej činnosti je možné dosiahnuť aj dohľadom probačného a mediačného úradníka. Súd bral do úvahy aj zdravotný stav obvineného, na ktorý poukazoval v žiadosti o prepustenie z väzby. Všetky uvedené skutočnosti v súhrne vyhodnotil ako výnimočné okolnosti prípadu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri rozhodovaní o nahradení väzby mohol takto postupovať s poukazom na ustanovenie čl. 154c ods. 1 Ústavy a čl. 5 EDLP.

Najvyšší súd Slovenskej republiky upozorňuje obvineného, že pôvodné rozhodnutie o vzatí do väzby tým, že väzba bola nahradená dohľadom nestráca platnosť a upozorňuje ho

aj na možnosť opakovaného vzatia do väzby z dôvodov uvedených v § 72 ods. 2 Tr. por. v prípade nedodržavania podmienok stanovených probačným a mediačným úradníkom.

Sťažnosti obvinených R. B., L. D., H. M. boli nedôvodné, preto ich Najvyšší súd Slovenskej republiky zamietol. Sťažnosť obvineného Ing. V. J. bola čiastočne dôvodná, a preto nahradil u obvineného väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 17. augusta 2016

JUDr. Daniel H u d á k , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová